

Juryrapport

KHMW Jan Brouwer Scriptieprijs 2024 – Sociologie en antropologie

Anuschka Peelen MSc, Radboud Universiteit

A changing climate change climate? A meta-analysis of (polarization in) climate change attitudes between 1986 and 2022

Geachte aanwezigen,

Namens de jury heb ik de eer de laudatio uit te spreken. Laat ik eerst zeggen dat de juryleden onder de indruk waren van de kwaliteit van de master thesissen. Zowel de theoretische argumentatie en het niveau van de empirische analyse als het gemak van het Engelse taalgebruik en de helderheid in schrijfstijl getuigen van een heel hoog niveau van deze afgestudeerden in de sociologie en antropologie in Nederland.

De jury had dan ook een lastige taak, omdat er maar één prijs uitgereikt mocht worden. Toch was de jury unaniem over de masterthesis van Anuschka Peelen, getiteld 'A changing climate change climate? A meta-analysis of (polarization in) climate change attitudes 1986-2022'.

Deze masterthesis is op verschillende manieren indrukwekkend. Om te beginnen is de probleemstelling zeer interessant - en sociaal en wetenschappelijk uitermate relevant. Klopt het dat polarisering rondom klimaat gerelateerde attitudes is toegenomen? Anuschka Peelen laat overtuigend zien dat te verwachten is dat de bezorgdheid ten opzichte van klimaatverandering is toegenomen, maar ook de verdeeldheid binnen Nederland, en dat er een aantal meer genuanceerde effecten voor verschillende groepen te verwachten is. De thesis geeft een zeer heldere samenvatting van theoretische argumenten. Maar werkelijk excellent is de analyse van alle beschikbare informatie over houdingen ten opzichte van klimaat en klimaatverandering. Maar liefst vijf grootschalige longitudinale datasets over een periode van 38 jaar werden bij elkaar gebracht.

De zeer grondige analyse - een meta-regressie - leidt tot verrassende bevindingen. Ten eerste blijkt dat mensen in Nederland door de jaren heen niet meer, maar minder geneigd werden om gedrag te veranderen in het kader van de klimaatproblematiek. Ten tweede is polarisering, dat wil zeggen de mate waarin verschillende groepen lijnrecht tegenover elkaar staan, eerder toe- dan afgenomen. Kennelijk ervaren mensen een toename in polarisering, die niet gesteund wordt door data. Dit is bij uitstek de taak van wetenschap - het weerleggen van meningen of overtuigingen die we voor vanzelfsprekend houden.

Het goede nieuws in deze bevindingen is dat erover gepraat kan worden, zonder ruzie. Het slechte nieuws is dat gemiddeld genomen de urgentie van het probleem als minder groot wordt gezien. De scriptie nodigt uit om verder onderzoek te doen en stelt duidelijk een richting voor. Zij vormt een waardevolle bijdrage aan de belangrijke discussie over klimaatbeleid.

Naast deze wetenschappelijke bijdrage vond de jury het fantastisch dat Anuschka - in een bijlage - de data-analyse zeer helder, gedegen en transparant uiteenzet en het een link naar github bevat. Zij vatte haar bevindingen óók nog eens samen in een blog op een speciaal hiervoor gemaakt website.

Tot slot, het is ons opgevallen dat we hier met een uitzonderlijk gedreven en begaafde studente te maken hebben. Zowel haar eindexamen, de bachelor studie als de research master in Nijmegen zijn met een cum laude afgerond. Anuschka heeft daarnaast ook sociologievakken in Peru, in het Spaans gevolgd, ze spreekt zes talen en werkte in verschillende assistentschappen, waarvan een aan mijn instituut – overigens voor mijn tijd als directeur. Dit alles getuigt van brede interesses en een open mind, gepaard met focus, diepgang en oog voor detail.

Anuschka, ik hoop dat jij voor de wetenschap behouden blijft en ik feliciteer je namens de jury van harte met deze eervolle prijs!

Prof. dr. J.C.J. (Hans) Boutellier, bijzonder hoogleraar Polarisatie & Veerkracht Vrije Universiteit Amsterdam, wetenschappelijk adviseur Verwey-Jonker Instituut

Prof. dr. B.G.M. (Beate) Völker, instituutdirecteur Nederlands Studiecentrum voor Criminaliteit en Rechtshandhaving, hoogleraar stadsgeografie Universiteit Utrecht

De jury vergaderde op 19 december 2023 via Zoom onder leiding van KHMW-maatschappelijk lid drs. M.M.G. (Marijke) Pubben. Tevens was ter vergadering aanwezig prof. dr. W.B. (Wim) Drees, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW.